

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Młodzieżowy
Uniwersytet
Ekonomiczny

Debata oksfordzka – jak wymieniać poglądy?

Szanowni Państwo,

przekazujemy Państwu scenariusz zajęć dotyczący debaty oksfordzkiej. Zajęcia zostały podzielone na trzy części. Pierwsza część dotyczy umiejętności komunikacyjnych. Uczniowie dowiedzą się czym jest efektywne słuchanie oraz efektywne mówienie. Dodatkowo wprowadzony zostanie podział komunikacji na komunikację werbalną oraz komunikację niewerbalną. Druga część zajęć skupi się na argumentacji. Uczniowie dowiedzą się jak należy budować szkielet argumentu, w tym celu zapoznają się z metodą SEI. Trzecia część zajęć będzie poświęcona debacie oksfordzkiej. Uczniowie poznają zasady debaty oksfordzkiej, role poszczególnych mówców i będą mogli sprawdzić się debatując w stylu oksfordzkim.

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Młodzieżowy
Uniwersytet
Ekonomiczny

SPIS TREŚCI:

1. Scenariusz zajęć s. 2
2. Materiały do zajęć z odpowiedziami s. 3 – 11.

TEMAT: **Debata oksfordzka – jak wymieniać poglądy?**

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 270 minut (6 godzin lekcyjnych)

I. CELE LEKCJI (UCZEŃ):

- zna i rozumie pojęcie debaty oksfordzkiej oraz jej zasady.
- zna i rozumie rolę poszczególnych mówców
- potrafi zbudować argument i przygotować linię argumentacji
- potrafi wysłuchać strony przeciwnej i podważyć jej stanowisko
- potrafi w prawidłowy sposób formułować wypowiedź ustną
- jest gotów do krytycznej analizy przebiegu debaty oksfordzkiej
- jest gotów do kulturalnej dyskusji

II. METODY PRACY

- mikrowykład
- ćwiczenia dla całej klasy
- debata

III. ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- arkusze papieru
- długopisy
- karteczki samoprzylepne
- markery
- Mentimeter
- prezentacje multimedialne

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Wprowadzenie

Zajęcia z uczniami warto rozpocząć od zapytania uczniów, co wiedzą na temat debat, jakie mają skojarzenia z debatami. W tym celu można wykorzystać narzędzie Mentimeter, tak aby za pomocą chmury wyrazów (Word Cloud). Następnie należy podsumować aktywność i omówić wprowadzone przez uczniów odpowiedzi.

Rys. 1. Przykładowa chmura wyrazów w aplikacji Mentimeter

Moje pierwsze skojarzenie z debatą to:
18 responses

Źródło: zasoby własne Justyny Tomali

Rozwinięcie

Pierwsza część: umiejętności komunikacyjne

Debaty, w tym debaty oksfordzkie dostarczają wiedzy uczestnikom i poszerzają ich horyzonty. Debaty rozwijają w uczniach liczne umiejętności, kształtują postawę obywatelską, a także pomagają dostrzec jakie możliwości dają dialog oraz dyskusja.

Wśród rozwijanych kompetencji warto zwrócić uwagę na umiejętności poszukiwania informacji, wzmacnianie umiejętności krytycznego myślenia, umiejętność wypowiadania się na forum (ćwiczenia wystąpień publicznych), umiejętność trafnego doboru argumentacji, czy wzmacnianie umiejętności komunikacyjnych.

Można powiedzieć, że umiejętności komunikacyjne to zestaw umiejętności, który umożliwia nam nawiązanie kontaktu z drugą osobą i utrzymanie go na odpowiednim poziomie. Do kluczowych umiejętności komunikacyjnych możemy zaliczyć efektywne słuchanie oraz efektywne mówienie.

Rys. 2. Efektywne słuchanie

EFEKTYWNE SŁUCHANIE

Źródło: opracowanie własne.

Rys. 3. Efektywne mówienie

EFEKTYWNE MÓWIENIE

Źródło: opracowanie własne.

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Efektywne słuchanie oraz efektywne mówienie powinny pomóc w skutecznym procesie komunikacji. To, w jaki sposób komunikujemy się przekłada się na odbiór i skuteczność mowy podczas debaty. Oprócz słów i zawartości wypowiedzi, warto zwrócić również uwagę na komunikację niewerbalną. Komunikacja niewerbalna stanowi 93% procesu komunikacji.

Rys. 4. Komunikacja werbalna i komunikacja niewerbalna

KOMUNIKACJA WERBALNA VS. KOMUNIKACJA NIEWERBALNA

KOMUNIKACJA WERBALNA

- słowa
- zawartość wypowiedzi

KOMUNIKACJA NIEWERBALNA

- ton głosu
- gesty
- kontakt wzrokowy
- mimika twarzy
- dystans pomiędzy rozmawiającymi
- ubiór i akcesoria

Źródło: opracowanie własne.

Utrzymywanie kontaktu wzrokowego, ton głosu, mimika twarzy, czy gesty mogą pomóc w procesie komunikacji. W czasie debaty przy wygłaszaniu mowy, przy wystąpieniach publicznych, czy przy każdym procesie komunikacji niezbędne jest utrzymywanie kontaktu wzrokowego, bo to pozwala na sprawdzenie odczuć słuchaczy, można również dostrzec, czy słuchacze podążają naszym tokiem myślenia i rozumieją naszą wypowiedź. Modulowanie naszego głosu czy zastosowanie pauzy umożliwi wypunktowanie kluczowych punktów naszej wypowiedzi, a także przyciągnięcie uwagi słuchaczy. W podobny sposób można wykorzystać gesty. Przy czym należy pamiętać, żeby nie nadużywać gestykulacji, ponieważ może to odciągnąć uwagę słuchaczy.

Zadanie 1. Dyskusja grupowa

Materiały:

- kartki papieru
- długopisy

Czas: 20 minut

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Podziel uczniów uczestniczących w zajęciach na grupy 4-5 osobowe. Poproś uczniów, aby zidentyfikowali wyzwania związane z debatowaniem oraz wystąpieniami publicznymi. Następnie poproś uczniów, aby do każdego ze zidentyfikowanych wyzwań postarali się znaleźć rozwiązanie. Czas pracy w grupach powinien wynieść 10 minut. Po upływie wyznaczonego czasu poproś każdą grupę, aby przedstawiła zidentyfikowane wyzwania i propozycję rozwiązania. Omówcie zadanie na forum.

Druga część: przygotowanie linii argumentacyjnej

Argumentacja w debacie oksfordzkiej powinna być ułożona logicznie, aby prowadzić przez wszystkie mowy. Uczestnicy debaty oksfordzkiej powinni określić linię argumentacyjną, co umożliwi budowanie wokół niej poszczególnych argumentów.

Budowanie argumentu powinno odbywać się wedle następującego porządku:

1. Analiza dostępnych teorii pasujących do obranej linii argumentacji
2. Podparcie teorii wynikami badań
3. Dopasowanie do teorii i badań przykładu lub przykładów, które będą je obrazować
4. Opracowanie językowe argumentu

Dobrze zbudowany argument:

- jest wyrażany w jasny i przejrzysty sposób
- posiada obudowany kontekst
- zawiera dowody przekonujące odbiorcę, że jest istotny
- jest broniony poprzez badania, definicje, fakty, przykłady, cytaty
- odwołuje się do wiedzy, doświadczeń, uczuć słuchających
- wymaga podsumowania

Do budowy argumentu można wykorzystać metodę SEI (State, Explain, Illustrate). Budowę argumentu rozpoczyna stwierdzenie, które ma charakter zdania twierdzącego oraz jednoznacznie pokazuje pożądane działanie i główny powód. Poprzez stwierdzenie pokazujemy konkluzję rozumowania. Kolejno, uzasadniamy stwierdzenie. Wyjaśnienie stwierdzenia musi być również podparte wykazaniem znaczenia przytoczonego argumentu w dyskusji. Kończymy zobrazowaniem lub podaniem przykładu, co będzie stanowiło dowód dla stwierdzenia oraz wyjaśnienia, które zapewniliśmy we wcześniejszej fazie tworzenia argumentu metodą SEI.

Zadanie 2. Lot rakieta na planetę Erasmus – ćwiczenie budowania argumentu za pomocą metody SEI.

Materiały:

- markery/długopisy
- karteczki samoprzylepne

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

- kartki papieru

Czas: 30 minut

Przed zajęciami ... przygotuj karteczki samoprzylepne dla każdej osoby, która będzie uczestniczyć w zajęciach. Na każdej karteczce wypisz zawody lub imiona i nazwiska znanych osób.

W czasie zajęć ...każdy z uczniów powinien wylosować jedną karteczkę. Każdy z uczniów powinien otrzymać również kartkę papieru oraz długopis, które przydadzą się do pracy and argumentem.

Polecenie do zadania: Wyobraźcie sobie, że we Wszechświecie odkryto nową planetę o nazwie Erasmus. Nie wiadomo, czy na planecie Erasmus występuje jakieś życie i nie wiadomo jakie panują na niej warunki. Pojawiła się możliwość wystąpienia rakiety z Ziemi na planetę Erasmus. W rakiecie, która odbędzie pierwszy lot na planetę Erasmus jest tylko jedno wolne miejsce. Za pomocą metody SEI uargumentuj, że to postaci, w którą się wcielasz, należy się miejsce w rakiecie lecącej na planetę Erasmus.

Każdy z uczniów powinien przedstawić na forum przygotowany argument. Po przedstawieniu wszystkich argumentów można przeprowadzić głosowanie w grupie i wyłonić zwycięzcę zadania.

ABC debatującego – przy budowie argumentu, przygotowaniu linii argumentacyjnej, a także mowie w trakcie debaty uczniowie powinni pamiętać o następujących kwestiach:

- zawsze należy bazować na danych i liczbach, a także zobrazować je słuchaczowi – to od nas zależy jak dane będą postrzegane
- należy budować zwarte i treściwe zdania
- należy unikać zbyt skomplikowanego lub specjalistycznego słownictwa
- jednocześnie przedstawiając wypowiedź powinno używać się poprawnej polszczyzny i wystrzegać się języka potocznego
- budując pewność siebie oraz pokazując przygotowanie do debaty/wypowiedzi należy używać sformułowań takich jak: „wiem”, „jestem przekonany”, „uważam”, „mam pewność”
- powinno unikać się następujących słów w wypowiedzi: „chyba”, „może”, „wydaje mi się”, gdyż może to zostać odebrane jako brak przekonania do prezentowanego stanowiska
- należy pamiętać o kulturze wypowiedzi, unikając przy tym ataków słownych, ataków personalnych oraz wulgaryzmów

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Trzecia część: debata oksfordzka

W ramach zajęć kluczowe jest wyjaśnienie zasad debaty oksfordzkiej, a także krótkie omówienie roli mówców. Dzięki temu uczniowie uczestniczący w zajęciach uczniowie będą czuli się pewniej debatując. Tym bardziej, że debata oksfordzka ma dosyć sztywną i bardzo uporządkowaną formułę, co początkowo może przytłaczać.

Krótkie omówienie zasad i ról w debacie oksfordzkiej:

W debacie oksfordzkiej uczestniczą dwie drużyny – propozycja i opozycja, a ich celem jest dyskusja nad postawioną tezą. Drużyna propozycji ma za zadanie obronę tezy, natomiast celem drużyny opozycji jest obalenie tezy. Teza debaty oksfordzkiej ma charakter zdania twierdzącego, powinna być neutralna, **NIE MOŻE** przesądzać o zwycięstwie. Teza debaty oksfordzkiej jest znana wcześniej, jednak uczestnicy bezpośrednio przed debatą dowiadują się, której strony będą bronić.

Debacie oksfordzkiej przewodzi Marszałek, który czuwa nad porządkiem debaty i przestrzeganiem regulaminu. W prowadzeniu debaty Marszałkowi pomaga Sekretarz, którego zadaniem jest mierzenie czasu wypowiedzi poszczególnych mówców. Zarówno Marszałek, jak i Sekretarz muszą zachować bezstronność podczas debaty. Po zabranii głosu przez głównych mówców pytania może zadawać publiczność. Debata oksfordzka oceniana jest przez jury lub/oraz publiczność.

Drużyna propozycji oraz drużyna opozycji składają się z czterech mówców, a każdy mówca pełni określoną rolę. Mówca pierwszy definiuje i interpretuje tezę, nakreśla linię argumentacyjną drużyny. Rolą mówcy drugiego jest prezentacja linii argumentacyjnej drużyny. Mówca trzeci ma za zadanie zbijać argumenty drużyny przeciwnej, może wprowadzić nowy argument. Mówca czwarty podsumowuje debatę i linię argumentacji drużyny, nie wprowadza nowych argumentów. Celem mówcy czwartego jest ostateczne przekonanie jury/publiczności do prezentowanej przez drużynę linii argumentacji.

Każdy z mówców ma określony czas na wypowiedź (z reguły 4-5 minut). W przypadku czasu na wypowiedź, dobrze jest zwrócić uwagę uczniom na pełne wykorzystanie czasu na mowę. Wykorzystanie połowy czasu lub niepełne wykorzystanie czasu na mowę zostanie negatywnie ocenione przez jurorów i może zostać odebrane jako brak dostatecznego przygotowania do debaty oksfordzkiej przez mówcę lub całą drużynę. Mówca na początku swojej wypowiedzi zwraca się grzecznościowym zwrotem do Marszałka, publiczności/jury oraz oponentów (Szanowny Panie Marszałku, droga publiczności, szanowni oponenti...). Zwroty

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

grzecznościowe obowiązują mówców również podczas wtrąceń (Szanowny Panie Marszałku – pytanie/informacja ...).

Warto dodać, że mówcy podczas swojej wypowiedzi powinni przyjąć pytania/informacje drużyny przeciwnej. To mówca decyduje ile pytań ze strony drużyny przeciwnej przyjmie. Istotne jest jednak to, aby mówca miał wystarczająco dużo czasu na przedstawienie swojej wypowiedzi. Stąd też, mówca może zaznaczyć, że na pytania drużyny przeciwnej odpowie pod koniec swojej wypowiedzi. Takie rozwiązanie ma jeszcze jedną zaletę – mówca nie rozprasza się, mogąc swobodnie kontynuować swoją wypowiedź. Co ważne, mówca ma prawo odmówić przyjęcia pytania. Ostatnie 30 sekund podczas wypowiedzi mówcy to tzw. „czas chroniony”, kiedy nie można zadawać kolejnych pytań/informacji.

Chęć zadania pytania/informacji sygnalizuje się przez podniesienie ręki. Pytanie można zadać dopiero, gdy głosu udzieli Marszałek debaty. Pytanie/informacja powinny być zwięzłe i treściwe. Czas na zadanie pytania lub podania informacji nie stanowi dodatkowej możliwości na wypowiedź.

Jeżeli regulamin debaty oksfordzkiej dopuszcza zadawanie pytań przez publiczność, to wówczas mówcy mogą udzielić odpowiedzi na pytania/informacje zadawane przez publiczność po wystąpieniu mówców głównych obu drużyn.

Warto podać uczniom informację o zasadzie *Ad vocem*, czyli prośbie o udzielenie głosu w dyskusji poza kolejnością. Każda ze stron podczas debaty może wykorzystać *ad vocem*, jeżeli uważa, że oponenti mijają się z prawdą lub chce się odnieść do słów wypowiedzianych przez mówców drużyny przeciwnej. Po zgłoszeniu „*ad vocem*” (najczęściej sygnalizuje się chęć skorzystania z *ad vocem* poprzez podniesienie karteczki), Marszałek debaty udziela zgody na zabranie głosu drużynie. Zasada *ad vocem* nie może odnosić się do czwartych mów. Każda z debatujących drużyn może skorzystać z *ad vocem* tylko raz w czasie debaty oksfordzkiej.

Zadanie 3. Debata oksfordzka

Po omówieniu zasad i ról w debacie oksfordzkiej można spróbować przeprowadzić debatę oksfordzką w klasie. Przy okazji debaty szkoleniowej dobrze jest przygotować taką tezę debaty, z którą uczniowie będą się utożsamiać. To sprawi, że będą czuć się pewniej w roli mówców. Przykładowe tezy debaty:

1. Ta izba twierdzi, że jednolity strój szkolny jest dobrym rozwiązaniem.
2. Ta izba twierdzi, że regulamin szkolny nie powinien ingerować w strój ucznia.
3. Ta izba twierdzi, że gry komputerowe rozwijają kompetencje miękkie.

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Materiały:

- karteczki do głosowania dla publiczności
- markery/długopisy
- karteczki z hasłem „Ad vocem” sygnalizujące chęć zabrania głosu poza kolejnością

Czas: 50-60 minut

Na początku należy wybrać dwie drużyny czteroosobowe, Marszałka debaty oraz Sekretarza debaty. Reszta grupy może pełnić rolę publiczności i będzie oceniać debatę. Kolejnym krokiem jest przeprowadzenie pierwszego głosowania dotyczącego tezy debaty wśród publiczności. Publiczność powinna otrzymać karteczki z tezą debaty oraz trzema możliwościami odpowiedzi: zgadzam się, trudno powiedzieć, nie zgadzam się. Po przeprowadzeniu głosowania wśród publiczności należy zebrać karteczki i podliczyć liczbę głosów dla wszystkich trzech wariantów odpowiedzi.

Następnie Marszałek debaty powinien przeprowadzić losowanie propozycji oraz opozycji, tak aby drużyny wiedziały którą stronę debaty będą reprezentować. Później odbywa się debata oksfordzka, a po zakończeniu mów właściwych można zastosować wariant z pytaniami ze strony publiczności. Tę część również prowadzi Marszałek debaty. Po zakończeniu części z pytaniami ze strony publiczności należy przeprowadzić drugie głosowanie, w którym publiczność na podstawie przeprowadzonej debaty oksfordzkiej określi swój stosunek do tezy debaty. Na karteczkach ponownie powinny znaleźć się teza debaty oraz trzy warianty odpowiedzi: zgadzam się, trudno powiedzieć, nie zgadzam się. Po przeprowadzeniu głosowania należy zebrać głosy publiczności i je policzyć. Wygrywa ta drużyna, która przekona do swojej linii argumentacyjnej jak największą liczbę osób z publiczności.

Zakończenie

W tej części zajęć należy podsumować przeprowadzoną debatę oksfordzką. Warto zaangażować również uczniów w etap podsumowania poprzez zadanie im pytań pomocniczych, takich jak:

1. Czy podczas debaty oksfordzkiej pojawiło się coś, co Was zaskoczyło?
2. Co sprawiło Wam trudność?

Po rozmowie podsumowującej debatę oksfordzką z uczniami dobrze jest powtórzyć najważniejsze aspekty wynikające z treści szkolenia, które uczniowie powinni zapamiętać.

Przykładowe podsumowanie dla linii argumentacyjnej oraz budowania argumentu:

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Linia argumentacyjna stanowi szkielet/podstawę mów reprezentantów danej drużyny podczas debaty oksfordzkiej. Kluczowe jest zdefiniowanie tezy, a także przygotowanie od trzech do pięciu jasno sformułowanych, dobrze rozbudowanych, podparty przykładem /badaniami /definicją /danymi /cytatami argumentów. Przygotowane argumenty powinny być spójne, zrozumiałe, logiczne i merytoryczne. Istotne w debacie oksfordzkiej jest to, aby mowy poszczególnych członków drużyny były ze sobą spójne.

Do budowy argumentu można wykorzystać metodę SEI, która umożliwia odpowiednie przygotowanie argumentu z wykorzystaniem stwierdzenia, uzasadnienia oraz zobrazowania.

Bibliografia:

1. Buksak L. (2019). *Szkoła mówców. Myśl i prezentuj inaczej niż wszyscy*, Wydawnictwo Helion – Onepress.
2. Frąszczak, K. (2020). *Debata oksfordzka – lepsza komunikacja w biznesie?*, *Biznesmianiak*, (5), 11–14.
3. Pacut A. (2007). *Debaty oksfordzkie jako forma edukacji w obszarze ekonomii społecznej*, *Kwartalnik Ekonomii Społecznej*, Małopolska Szkoła Administracji Publicznej, *Kwartalnik nr 1/2007(1)*.

Netografia:

1. https://www.youtube.com/watch?v=BYBeVd7gvyg&ab_channel=StowarzyszenieM%C3%B3w%C3%B3w
2. https://www.youtube.com/watch?v=4XvJSgW58Gs&ab_channel=StowarzyszenieM%C3%B3w%C3%B3w
3. <https://debataoksfordzka.pl/wp-content/uploads/2019/08/Podr%C4%99cznik-do-Debat-Oksfordzkich-Bartosz-Tarnowski-Micha%C5%82-Kruszy%C5%84ski-1.pdf>